

Årsplan 2025-2027 for Sosialantropologisk institutt

Årsplanen er treårig, rullerende og revideres årlig.

Planen tar utgangspunkt i universitetsstyrets og fakultetets overordnede prioriteringer, og beskriver instituttets hovedprioriteringer i perioden 2025-2027.

Sosialantropologisk institutt skal drive forskning og utdanning av fremragende kvalitet og med relevans for store samfunnsutfordringer. Sosialantropologer kan avdekke behov og forklare prosesser i samfunnet som ikke fanges opp av andre vitenskapelige tilnærminger. Instituttet skal gjøre fagkunnskap og antropologiske perspektiver tilgjengelige for et bredt publikum.

Instituttet skal arbeide for å være en attraktiv og utviklende arbeidsplass, som også tar kollektivt ansvar for å redusere eget klimaavtrykk.

Instituttet er i en vanskelig økonomisk situasjon. Langtidsprognosen må komme i balanse i kommende femårsperiode, og dette krever drastiske grep. Det er foretatt kutt i driftsbudsjettet, og pensjonerings og eventuelle andre avganger vil ikke erstattes i kommende tiårsperiode. Eventuelle nye midlertidige ansettelser må være fullfinansiert av eksterne midler.

Med trangere økonomiske rammer må instituttet arbeide målrettet for å øke inntjening gjennom økt studiepoengproduksjon, og sende inn flere prosjektsøknader for å øke ekstern finansiering.

Årsplanen er delt inn i fem deler med tilhørende mål og tiltak:

- Forskning
- Utdanning
- Samfunnskontakt og formidling
- Organisasjon og arbeidsmiljø
- Klima, miljø og bærekraft

Forskning

Instituttet skal stå i spissen for sosialantropologisk forskning som bidrar til å forstå sammenhenger som hjelper til med å løse eller håndtere de store utfordringene verden står overfor. Vår forskning skal være uavhengig, nysgjerrighetsdrevet og relevant.

Ambisjonen til instituttet er å øke antallet eksternfinansierte rekrutteringsstillinger, styrke nettverk nasjonalt og internasjonalt og øke instituttets inntjening.

Mål: Øke antall eksternfinansierte forskningsprosjekter.

Tiltak:

- Oppfordre og støtte instituttets faste ansatte til utvikling av søknader til ERC.
- Oppfordre og støtte instituttets faste ansatte til utvikling av søknader til Forskningsrådet, særlig FRIPRO.

Ansvarlig: Forskningsleder, forskningsrådgiver og instituttleder.

Mål: Være et attraktivt sosialantropologisk forskningsmiljø.

Tiltak:

- Tilrettelegge for at medarbeidere har tid til og mulighet til å konsentrere seg om egen forskning.
- Stimulere til forskningssamarbeid internt og eksternt.

Ansvarlig: Instituttleder, forskningsleder.

Mål: Styrke bevisstheten rundt etiske utfordringer knyttet til sosialantropologiske metoder.

Tiltak:

- Påse at samtlige vitenskapelige ansatte gjennomfører UiOs kurs i GDPR.
- Instituttet skal aktivt benytte den forskningsetiske komiteen som et stående rådgivende organ.

Ansvarlig: Instituttleder, forskningsleder, SAls forskningsetiske komité.

Mål: Forholde oss til, og planlegge for utviklingen av kunstig intelligens innen forskning.

Tiltak:

- Foreta etiske refleksjoner før bruk i forskningsøyemed.
- Legge til rette for deltagelse ved kurs og arrangementer der konstruktiv KI-bruk i forskning er tema.

Ansvarlig: Ledergruppe, forskningsleder.

Utdanning

Instituttet skal levere forskningsbasert undervisning som er kritisk forankret i fagets historiske fundament. Fagets globale perspektiv med vektlegging av kulturvariasjon gir nye innfallsvinkler til vedtatte sannheter. Ambisjonen er å gi studentene analytiske og metodiske verktøy og opplæring i å bruke dem på fenomener i samtiden, slik at de kan bidra til større kreativitet i problemløsning innenfor gode forskningsetiske rammer.

Mål: Tilby engasjerende, forskningsbasert og samfunnsrelevant undervisning av høy faglig og pedagogisk kvalitet.

Tiltak:

- Fortsette arbeidet med å revidere bachelorprogrammet og implementere nytt program. Søknad om revidert program vil bli sendt inn før 1. september 2025.
- Implementere revidert masterprogram fra høsten 2025.
- Implementere den reviderte sosialantropologidelen av fakultetets doktorgradsprogram.
- Sikre at alle som underviser har høy faglig og pedagogisk kompetanse.
- Ha jevnlig oppdatering av undervisningen om forskningsetiske problemstillinger i lys av den teknologiske utviklingen.

Ansvarlig: Instituttleder, undervisningsleder, ph.d.-leder, programråd, studieadministrasjon.

Mål: Øke rekruttering av studenter til bachelorprogrammet, og redusere frafall i første studieår.

Tiltak:

- Arbeide målrettet med lærere for å bedre antropologiundervisningen i skolen gjennom et nytt EVU-prosjekt instituttet har sammen med ISS.
- Følge opp skolebesøksordningen tett, og vurdere å utvide omfang og tematikk.
- Opprette en nasjonal begrepsdatabase med 15-20 5 minutters videoer i samarbeid med antropologiinstituttene ved UiB, NTNU og UiT til bruk i skolene.
- Kommunisere tydelig til førstegangssøkere hva antropologi kan gi av kunnskap og karrieremuligheter.
- Styrke studentenes tilknytning til instituttet og til faget gjennom forbedring av tilbudet til nye bachelorstudenter.

Ansvarlig: Instituttleder, undervisningsleder, programråd.

Mål: Øke antallet studenter som fullfører grad på normert tid.

Tiltak:

- Påse at våre program er gjennomførbare på normert tid.
- Kommunisere tydelig at det er forventet at studentene gjennomfører på normert tid.

Ansvarlig: Instituttleder, undervisningsleder, programråd.

Mål: Gjøre det enklere for bachelorstudentene å gjennomføre utveksling.

Tiltak:

- Frigjøre 5. semester i bachelorutdanningen til utveksling gjennom revisjon av bachelorprogrammet.
- Gjennomgå eksisterende utvekslingsavtaler i lys av tidligere kartlegging og anbefalinger.

Ansvarlig: Undervisningsleder og programråd.

Mål: Forholde oss til, og planlegge for utviklingen av kunstig intelligens i undervisning og eksamen.

Tiltak:

- Bruke KI i undervisningen der det er hensiktsmessig.
- Utvikle eksamensoppgaver som ikke kan besvares med bruk av KI.
- Foreta etiske refleksjoner før bruk i undervisning.
- Legge til rette for deltagelse ved kurs og arrangementer der konstruktiv KI-bruk i undervisning er tema.

Ansvarlig: Ledergruppe og undervisningsleder.

Mål: Utdanne konkurransedyktige doktorgradskandidater til stillinger innen forskning, næringsliv og statsforvaltning.

Tiltak:

- Kommunisere tydelig hva som forventes av stipendiatene som tas opp på doktorgradsprogrammet i sosialantropologi.
- Kommunisere tydelig hvilke forventninger instituttet har til veiledere slik at alle stipendiater får et likeverdig tilbud.
- Utarbeide karriereplan som spesifiserer kompetansen stipendiaten skal opparbeide seg.
- Implementere endringer i SAls del av ph.d.-programmet.
- Oppfordre til 'Shut up and write'-samlinger av og for stipendiater.

Ansvarlig: Instituttleder, ph.d.-leder og ph.d.-rådgiver.

Samfunnskontakt og formidling

Det er stor interesse for det sosialantropologiske forskningsfeltet i norsk offentlighet. Mange ansatte ved Sosialantropologisk institutt er etterspurt som innledere, kommentatorer og intervjuobjekter, og mange er sterkt involvert i et bredt spekter av formidlingsformer. SAI støtter opp om, og oppfordrer til, ansattes deltagelse i formidling, både nasjonalt og internasjonalt.

Mål: Bidra til formidling av forskningsresultater til et bredere publikum.

Tiltak:

- Oppfordre de ansatte til å presentere egen forskning overfor beslutningstagere, i media og andre nasjonale og internasjonale offentligheter, inkludert formidling gjennom kunst, bilder, film og utstillinger.
- Oppfordre ansatte til å delta på fakultetets kurs i forskningsformidling.
- Gjennomføre en årlig samling med erfaringsutveksling og deling av gode formidlingsideer.
- Bruke fakultetets kommunikasjonsavdeling aktivt til populærvitenskapelig forskningsformidling.
- Ivareta ansatte som opplever medietrykk.

Ansvarlig: Instituttleder, forskningsleder, kontorsjef og forskningsrådgiver.

Organisasjon og arbeidsmiljø

Sosialantropologisk institutt skal være en attraktiv og utviklende arbeidsplass for alle medarbeidere, også i år med trange økonomiske rammer.

Mål: Instituttet skal ha en god og forutsigbar styring av ressurser og økonomi.

Tiltak:

- Arbeide systematisk for å ha forutsigbare økonomiske rammer, og å bedre instituttøkonomien.

- Investere strategisk og med omtanke, med mål om å øke instituttets inntjening.
- Arbeide systematisk for å redusere ressursbruk i studieprogrammene for sikre at timeregnskapet er i balanse. Dette inkluderer en kritisk gjennomgang av aktiviteter, roller og verv som gir uttelling i timeregnskapet, og kutt der det er hensiktsmessig.

Ansvarlig: Instituttleder, undervisningsleder og kontorsjef.

Mål: Arbeide systematisk med arbeidsmiljø.

Tiltak:

- Arbeide løpende med arbeidsmiljø ved å tydelig kommunisere roller og forventninger, gjennom forankring i rette organer og god planlegging av arbeidet ved instituttet.
- Påse at identifiserte ARK-tiltak følges opp.
- Risikoevaluering skal gjennomføres av ansatte i forkant av feltarbeid og utenlandsopphold.
- Sikre hensiktsmessig informasjonsflyt gjennom ukentlig mail fra instituttleder, jevnlig nyhetsbrev og stabsmøter.
- Nye vitenskapelig ansatte tas imot gjennom en strukturert onboarding, og tilbys en buddy.
- Postdoktorer skal ha en tilpasset karriereplan som følges opp gjennom medarbeidersamtaler og tilbud på fakultetsnivå.
- Alle ansatte er forventet å ha regelmessig tilstedeværelse. Unntak fra dette må avtales direkte med ledelsen. Dette kommuniseres i alle ansettelsesprosesser.

Ansvarlig: Kontorsjef, instituttleder.

Ressursperson: Verneombud skal som hovedregel inkluderes i prosesser som har med arbeidsmiljø å gjøre.

Mål: Opprettholde og videreutvikle en effektiv og kompetent studie- og forskningsadministrasjon.

Tiltak:

- Tilrettelegge for at ansatte kan delta på relevante kurs og andre kompetansehevende tiltak.
- Felles administrativt seminar en gang i semesteret utenfor instituttet for å evaluere og utvikle samarbeid og egne rutiner.

Ansvarlig: Instituttleder og kontorsjef.

Klima, miljø og bærekraft

UiOs helhetlige klima- og miljøstrategi ble vedtatt av universitetsstyret 8. februar 2022. UiOs tiltaksplan for klima, miljø og bærekraft er tydelig på at UiO skal redusere utslipp fra tjenestereiser med 50 % innen 2030 sammenlignet med 2018.

Flertallet av Sosialantropologisk institutts ansatte er på et eller annet vis involvert i spørsmål knyttet til klimaendringer, naturbevaring og miljøkrise. Konsekvensene av våre innsikter må omsettes i praktisk handling, både når det gjelder instituttets drift og den enkelte ansattes prioriteringer.

Mål: Redusere eget klimaavtrykk og ha en gjennomført bærekraftstenkning spesielt ved planlegging av arrangementer og egne reiser.

Tiltak:

- Videreføre praksis med direkte gjenbruk av møbler og datutstyr internt og fra UiOs lager.
- Instituttets ansatte og dets inviterte gjester skal bruke tog fremfor fly der dette er praktisk mulig. Reise mellom Oslo, Trondheim, Bergen bør skje med tog.
- Reise til feltarbeid eller forskningsopphold må ofte skje med fly, og bør ha en viss varighet når man først reiser. Alle ansatte bør derfor være svært bevisste og strategiske når de velger ut eventuelle andre reiser de foretar seg i løpet av et år. Som en hovedregel skal man kombinere minst to aktiviteter hvis man velger å reise med fly (konferanse / workshop / foredrag / forskningsopphold / feltbesøk...).
- Disputasopponenter, gjesteforelesere og seminardeltagere fra utenfor Europa, samt opponenter for muntlig mastereksamen som ikke befinner seg i Osloområdet, skal delta gjennom digitale flater.
- Kollegiet skal ha en pågående samtale for å bevisstgjøre hverandre rundt nye teknologier og praktiske løsninger som reduserer vårt klimaavtrykk, for eksempel en grønn komité.

Ansvarlig: Alle ansatte.

Årsplan 2025-2027 for Sosialantropologisk institutt ble vedtatt av instituttstyret 10.12.2024.